

SORU I: Keşideci K, 2.1.2010 tarihinde, lehdarı L olan, 2.1.2011 tarihinde ödenecek 10.000 TL bedelli bir bono düzenlemiş ve imzalayarak L'ye teslim etmiştir.

1. Bonodaki ciro zinciri şöyledir:

a-)	b-)	c-)
"C1'e ödeyiniz. İmza: L"	"İmza: L"	"İmza: L"
"İmza: C1"	"C2'ye ödeyiniz. İmza: C1"	"C2'ye ödeyiniz. İmza: C1"
"H'ya ödeyiniz. İmza: C2"	"İmza: C2"	

Senedi elinde bulunduran H, ödeme gününde senedi K'ya ibraz etmiş ve ödemesini istemiştir. K ise, ciro zincirinin kopuk olduğunu, bu nedenle de H'nin hak sahibi sayılmayacağını belirterek ödeme yapmaktan kaçınmıştır. K'nin iddiasını ihtimallere göre değerlendiriniz. Bu bono sırasıyla C1'e, C2'ye ve H'ya ciro edilmiştir.

2. Hamil H, ödeme gününde senedi K'ya ibraz etmiş; K'nin ödemediği üzerine de C1'e müracaat etmiştir. C1, L'nin sabıkalı bir dolandırıcı olduğunu, kendisini de dolandırdığını, L'nin kendisine sattığı mobilyaların sipariş ettiği modelden olmadığını belirterek, senet bedelini ödemekten kaçınmıştır. C1'in iddiasını değerlendiriniz.

3. Bu bono, keşideci K'nin bononun üzerine yazmış olduğu "Ciro edilemez" ibaresine rağmen, L tarafından C1'e ciro ve teslim edilmiştir. Hamil, keşideci K'ya bonoyu süresinde ibraz ettiğinde keşideci, bu yasağa rağmen L'nin senedi ciro etmiş olması nedeniyle, H'nin yetkili hak sahibi sıfatını kazanamayacağını belirterek ödemediği üzerine de kaçınmıştır. Keşidecinin iddiasını değerlendiriniz.

4. H, ödeme gününde senedi ödemesi için K'ya ibraz etmiş; ancak K, sadece 8000 TL ödeyebileceğini ifade etmiştir. Durumu değerlendiriniz.

5. Hamil, senedi 4.1.2011 tarihinde K'ye ödemesi için ibraz etmiş, K'nin ödemediği üzerine aynı gün ödememe protestosu çekerek C2'ye başvurmuştur. C2, senedin belirli bir günde ödenmesi gereken vadeyi taşıdığını, buna rağmen muhataba ibrazının geciktirildiğini, bu nedenle de hamilin müracaat hakkının düştüğünü ileri sürerek ödemediği üzerine de kaçınmıştır. Bu iddiayı değerlendiriniz.

6. Hamil H, ödeme gününde senedi K'ya ibraz etmiş; K'nin ödemediği üzerine de müracaat hakkını kullanarak C1'e başvurmuştur. H'nin C1'e hangi süre içinde başvurabileceğini ve müracaat hakkı kapsamında C1'den neleri talep edebileceğini açıklayınız.

7. K, senedi keşide ederken protestosuz kaydı koymuştur. Bu kayda güvenen Hamil H, senedi 5.1.2011 tarihinde keşideciye ödemesi için ibraz etmiş, K'nin ödemediği üzerine de protesto çekmeden C2'ye başvurmuş; ancak C2 ödemediği üzerine de kaçınmıştır. C2 ödememekte haklı mıdır?

8. Hamil H, ödeme gününde senedi K'ya ibraz etmiş; K'nin ödemediği üzerine de zamanında protesto çekmiş, ancak ödenmeme durumunu keşideciye ve diğer cirantalara ihbar etmeyi ihmal etmiştir. Müracaat borçlusu olarak başvurduğu C2 ise, bu durumdan zarar gördüğünü ileri sürerek ödemekten kaçınmıştır. C2'nin iddiasını değerlendiriniz.

9. Hamil H, ödeme gününde senedi K'ya ibraz etmiş; K'nin ödemediği üzerine de C1'e başvurmuştur. C1, kendisinden önce C2'ye başvurulması gerektiği gerekçesiyle senet bedelini ödemekten kaçınmıştır.

SORU II: L'nin kiracısı olan K, kira borcuna karşılık, herhangi bir vâde kaydı koymaksızın, M üzerine, 2.1.2011 tarihli bir poliçe düzenleyerek L'ye teslim etmiştir. L de senedi H'ya ciro ve teslim etmiştir.

1. H bu bonoyu hangi tarihe kadar ödeme talebi ile kime ibraz etmelidir? H'nin bu süreyi kaçırmasının yaptırımı nedir?

2. Senet ödenmek üzere M'ye ibraz edildiğinde M, bu poliçenin bir vade taşımadığını, halbuki poliçenin bir kredi aracı olduğunu, bu nedenle de vade taşıması gerektiğini belirtip, ödemekten kaçınmıştır. M'nin iddiasını değerlendiriniz.

3. H'nin K'ya ve M'ye başvurabileceği son tarih hangisidir? Neden?

SORU III: Kasım Karataş, Lütfi Libasçı'dan satın aldığı ders kitapları karşılığında aşağıdaki senedi düzenleyerek kendisine teslim etmiş; Lütfi Libasçı da bu senedi ertesi gün C1'e ciro ve teslim yoluyla devretmiştir.

İşbu emre muharrer senet mukabilinde Lütfi Libaşçı'ya üç ay sonra 1000 TL ödeyeceğim.

Kasım Karataş, 14.11.2006, Ankara (imza)

1. Bu senet geçerli midir; devir şekli bakımından ne tür bir senettir?
2. C1, senet metnine "ciro edilemez" kaydını koyduktan sonra, kira borcuna karşılık olarak senedi C2'ye devretmiştir. C2 de bu kayda rağmen senedi H'ya teslim ve ciro etmiştir. Senedin K tarafından vâdesinde ödenmemesi üzerine H C1'e başvurmuş, C1 ise ödemededen kaçınmıştır. Durumu değerlendiriniz.
3. H, senedi vâdesinde ödenmek üzere Kasım Karataş'a ibraz etmiş, ancak Kasım Karataş aşağıdaki def'ileri ileri sürerek ödemededen kaçınmıştır:
 - a- Senet metninde ciro edilemez kaydı bulunduğu halde, senet nama yazılı kıymetli evrakın devir şekli olan alacağın temlikine uyulmaksızın yapıldığından geçerli şekilde devredilememiştir.
 - b- Lütfi Libaşçı, kendisinden satın almış olduğum ders kitaplarını teslim etmediği için, senet bedelini ödemekle yükümlü değilim.
 - c- Senetteki imza bana ait değildir.
 - d- Bu senet kumar borcuna karşılık düzenlenmiştir.

SORU IV. Hamil (H) elindeki 100.000 TL bedelli ve vâdesi 5.5.2011 tarihinde dolan bononun ödenmesi talebiyle 7.5.2011 tarihinde Keşideci (K)'ye başvurmuş ve aynı gün protesto çekmiştir. Bonodaki ciro zinciri şu şekildedir:

"(C1)'e ödeyiniz. 2.1.2011" (imza L)

"(C2)'ye ödeyiniz. 4.2.2011 [imza (C1)'i temsilen T]

"(H)'ye ödeyiniz. 6.5.2011 [imza (C2)]

1. Keşideci (K), son cironun süresinde yapılmadığını, bu nedenle (H)'nin yetkili hamil olmadığını ileri sürerek ödemededen kaçınmıştır.
2. Keşideci (K), Temsilci (T)'nin temsil yetkisinin tacir (C1) tarafından 50.000 TL ile sınırlandırıldığını, yetkisiz temsilin ciro zincirini bozduğunu ileri sürerek ödemededen kaçınmıştır.

SORU V. Keşideci K, 1.1.2000 tarihinde, muhatabı M ve lehdarı L olan, 2.1.2011 tarihinde ödenecek bir poliçe düzenlemiştir. Bu poliçe sırasıyla C1'e, C2'ye ve H'ya ciro edilmiştir.

1. Hamil H, 1.6.2010 tarihinde senedi kabul etmesi için muhatap M'ye ibraz etmiş, M ise senedin ön yüzünü imzalamış, ancak başka bir kayıt düşmemiş, tarih de atmamıştır. Hamil H, ödeme gününde senedi M'ye ibraz ederek ödemesini talep ettiğinde M, kabul tarihini atmadığını, bu nedenle kabul beyanının geçerli olmayacağını ileri sürerek ödemekten kaçınmıştır. M'nin iddiasını değerlendiriniz. M'nin ödemededen kaçınması üzerine müracaat ettiği C1, H'nin tarih protestosu çekmediğini, bu nedenle de müracaat hakkını kaybettiğini ileri sürerek ödemededen kaçınmıştır. Bu iddiayı değerlendiriniz.
2. Hamil H, senedi kabule arz etmiş, ancak muhatap kabulden kaçınmıştır. Buna rağmen kabul etmeme protestosu çekmeyen H, ödeme gününde M'ye ödemesi için senedi tekrar ibraz etmiş, M ise ödemededen kaçınmıştır. Bu durumda H, C2'ye başvurabilir mi?
3. Hamil, senedi 3.1.2011 tarihinde M'ye ödemesi için ibraz etmiş, M'nin ödemededen kaçınması üzerine aynı gün ödememe protestosu çekerek C2'ye başvurmuştur. C2, senedin belirli bir günde ödenmesi gereken vadeyi taşıdığını, buna rağmen muhataba ibrazının geciktiğini, bu nedenle de hamilin müracaat hakkının düştüğünü ileri sürerek ödemededen kaçınmıştır. Bu iddiayı değerlendiriniz.
4. Keşideci K, bu senedi L'ye verirken "ciro edilemez" kaydını eklemiş; ancak L bu kaydı dikkate almadan senedi C1'ye devretmiş, devrederken de "protestosuzdur" kaydını düşmüştür. Hamil H, 2.1.2011 tarihinde senet bedelini ödemesi için keşideciye başvurmuş, K ödemekten kaçınmıştır. Bunun üzerine H, 4.1.2011 tarihinde protesto çekmeden müracaat borçlularından L'ye başvurmuş; ancak L protesto çekilmediği gerekçesiyle senedi ödemekten kaçınmıştır. Durumu değerlendiriniz.
5. K'nın evinde kiracı olan C2'nin K'ya kira borcu bulunmaktadır. K'nın bono bedeli ile kira alacağını takas ettiğini öne sürmesini önlemek isteyen C2, arkadaşı H'dan kendi adına senet bedelini tahsil etmesini istemiş, bir avukatın tavsiyesi

üzerine de, elinde bulunan senedi "Bedeli rehindir" ifadesini ekleyerek H'ya ciro etmiştir. Hamil H, ödeme gününde senedi K'ya ibraz ederek ödemesini istediğinde K, evinde kiracı olarak oturan C2'nin, kendisine kira borcu bulunduğunu ve bono bedeli ile kira alacağını takas ettiğini öne sürerek ödeme yapmaktan kaçınmıştır. K'nın iddiasını değerlendiriniz.

6. Hamil H, C2'ye olan borcuna karşılık, hamili olduğu bonoyu C2'ye ciro etmiş; C2 de ödeme gününde senedi K'ya ibraz ederek ödemesini istemiştir. K ise, C2'nin bono ilişkisinde hem alacaklı hem borçlu olarak yer aldığını, BK 135/I hükmü gereğince bu durumun alacağı sona erdiren nedenlerden biri olduğunu belirtmiş ve ödeme yapmaktan kaçınmıştır. K'nın iddiasını değerlendiriniz

SORU VI: Mobilya satıcısı olan (L)'den 10.000 TL değerinde mobilya satın alan (K), (L) lehine, 10.000 TL bedelli ve keşide tarihi 02.01.2010, vadesi 02.01.2011 olan bir bono düzenlemiştir. Bu bono, ciro ve teslim yoluyla (L) tarafından (C1)'e, (C1)'den (C2)'ye ve ondan da hamil (H)'ya devredilmiştir. Bononun ön yüzünde ayrıca, (X) tarafından herhangi bir açıklama yapılmaksızın atılmış bir de imza bulunmaktadır. (Aşağıdaki ihtimaller birbirinden bağımsızdır)

1- (H), senedi ödemesi için vadesinde (K)'ya ibraz ettiğinde, (K), (C2)'nin bonoyu (H)'ya ciro ettiği sırada akıl hastası olduğunun anlaşıldığını ileri sürebilir mi? Durumu gerekçesiyle değerlendiriniz

2- (H), senedi ödemesi için vadesinde (K)'ya ibraz ettiğinde, (K), 8.000 TL ödemeyi teklif etmiştir. Durumu değerlendiriniz

3- (C2) senedi (H)'ya ciro ederken, yaptığı ciroya "bedeli tahsil içindir" kaydını eklemiştir. (H), senedi ödemesi için vadesinde (K)'ya ibraz ettiğinde, (K), kendisinin (H)'dan 10.000 TL alacaklı olduğunu ileri sürerek ödeme yapmaktan kaçınmıştır. Durumu değerlendiriniz

4- (H) senedi ödemesi için 10.01.2011 tarihinde (K)'ya ibraz etmiş; ancak (K) ödemekten kaçınmıştır. Bunun üzerine (H), senedi, aynı gün, protesto çekmeksizin, (X)'e ibraz ederek ödemesini istemiştir. (X), aşağıdaki iddialarla ödeme yapmaktan kaçınmıştır. (X) iddialarında haklı mıdır?

a- İbrazin geciktiği, üstelik ödememe protestosunun da çekilmemiş olduğu iddiası

b- (K)'nin imzasının senette bulunmadığı için senedin geçersiz olduğu iddiası

5- Keşide tarihi 02.01.2010, vadesi 02.01.2011 olan bu bonoyu (L) (C1)'e, (C1) de (C2)'ye ciro ve teslim yolu ile devretmiştir. Senedi (C2)'den ciro ve teslim yolu ile devralan (H), kendisinden mal satın aldığı (C1)'e, 03.01.2011 tarihinde ciro yapmış ve senedi teslim etmiştir. (C1), senedi 04.01.2011 tarihinde (K)'ya ibraz edip ödemesini talep etmiştir. (K)'nin ödemediği üzerine (C1) 04.01.2011 tarihinde protesto çekmiştir.

a- (K), şu gerekçelerle ödeme yapmaktan kaçınmıştır:

aa- "(H) tarafından (C1)'e yapılan ciro ile borç zaten sona ermiştir"

bb- "(H) tarafından (C1)'e yapılan ciro zamanında yapılmamıştır"

b- Olayda müracaat hakkı doğmuş mudur? Gerekçesiyle açıklayınız.

c- Olayda müracaat hakkının doğmuş olduğu kabul edilecek olursa; (C1), müracaat hakkı kapsamında (C2)'ye müracaat ettiğinde, (C2) hangi gerekçeyle ödemediği kaçınılabılır?

SORU VII: (K), maddî sıkıntı içerisinde olan arkadaşı (L)'ye kredi sağlamak üzere, 5.1.2004 keşide tarihli bir bono düzenleyip vermiş ve bononun üzerinde matbu olarak yazılı olan "emrû havalesine" ibaresini çizip, bononun üzerine "ciro edilemez" ifadesini yazarak senedi (L)'ye vermiştir.

(L) bono üzerindeki bu ibareye rağmen, bonoyu ciro ve teslim yolu ile (C)'ye; (C) de aynı şekilde (H)'ye devretmiştir. Üzerinde herhangi bir vade kaydı da bulunmayan bu bonoda bedel, "10.000 TL ve aylık %5 faiz oranı üzerinden hesaplanacak bedel" şeklinde belirtilmiştir.

Bu durumda aşağıdaki ihtimalleri değerlendiriniz:

1. (K)'nin bononun üzerine yazdığı "ciro edilemez" şeklindeki kaydın geçerli olup olmadığını belirtiniz. Bu kayda rağmen yapılan devirlerin geçerliliğini tartışınız.

2. Bu bononun (L)'ye verilme amacını da dikkate alarak, hamilin bonoyu (K)'ya ibrazı halinde (K)'nin bononun bedelini ödeyip ödemeyeceğini belirtiniz.

3. (K)'nin ödememesi üzerine (C)'ye başvuran (H)'ya, (C), şu gerekçeleri ileri sürmüştür:

a. "Senet metninde faiz kaydı yer aldığından senet bedeli kayda bağlanmıştır. Senedin geçersizliği nedeniyle senet bedelini ödemiyorum."

b. "Son devir işleminin hangi tarihte yapıldığı gösterilmemiştir. Devir işlemi süresinde yapılmadığından, yetkili hamil değilsiniz. Bu nedenle senet bedelini ödemiyorum."

4. H hamili olduğu bononun arkasına "bedeli rehindir" yazarak T. İş Bankası'na vermiş ve karşılığında da kredi çekmiştir. Kredinin ödenmemesi üzerine, T. İş Bankası, keşideciye başvurmuştur.

a- Keşideci (C)'nin imzasının sahte olduğunu, bu nedenle de senet üzerindeki maddi hak sahipliğinin (C)'den (H)'ya ve dolayısıyla da (H)'dan İş Bankası'na geçmediğini, kendisinin sadece yetkili hamile ödeyebileceğini, bu nedenle yetkisiz olduğu için İş Bankası'na ödeyemeyeceğini ileri sürmüştür.

b- Keşidecinin ödememesi üzerine İş Bankası, protesto çekerek müracaat hakkı kapsamında (H)'ya başvurmuştur. (H), ödemekten kaçınabilir mi?

SORU VIII: 02.01.2011 keşide tarihini taşıyan poliçeyi keşidecisi "görüldüğünden 6 ay sonra ödeyiniz" ifadesi yazarak düzenlemiş ve aynı tarihte keşideci tarafından lehbara verilmiştir. Bu poliçe, senedi ciro ve teslim yoluyla ciranta C1'den alan hamil tarafından 01.06.2011 tarihinde muhatabına kabul için arz olunmuştur.

1. Muhatap, bu poliçenin kabul için arz süresinin geçmiş olduğunu, bu sebeple kendisinin bu poliçeden sorumlu olmayacağını belirterek, kabulden kaçınmıştır. Muhatap haklı mıdır?

2. Muhatap, kabule arz için kendisine sunulan bu poliçeyi kabul etmemiş; bunun üzerine hamil, poliçeyi aynı gün (01.06.2011) protesto çekmeden keşideciye ödemesi için arz etmiştir. Keşideci ödemeli midir?

3. Keşideci 05.01.2011 tarihinde muhatabın ön yüzüne adını ve adresini yazmaksızın ve tarih koymaksızın sadece imza atmış ve senedi lehtara teslim edilmiştir. Hamil, poliçeyi 02.01.2013 tarihinde muhataba ödenmek üzere ibraz etmiş; ancak muhatap bu poliçeden sorumlu olmayacağını, çünkü kabul beyanına tarih atılmadığını belirtmiştir. Durumu değerlendiriniz.

4. Keşideci 05.05.2011 tarihinde muhatabın ön yüzüne adını ve adresini yazarak ve tarih koyarak imzalamış ve senedi lehtara teslim edilmiştir. Hamilin senedi muhataba ödemesi için ne zaman ibraz etmesi gerektiğini ve eğer ibraza rağmen muhatap ödemezse, müracaat hakkını koruyabilmek için hangi işlemleri ne kadar süre içinde yapması gerektiğini belirtiniz.

SORU IX: Evini kiralamak isteyen Lütfi Libasçı, Kasım Karataş ile kira sözleşmesi akdetmiştir. Kira sözleşmesinde yer alan hüküm uyarınca, Kasım Karataş, Lütfi Libasçı'ya verilmek ve bedeli sonradan doldurulmak üzere, bir bono düzenleyecektir. Kira sözleşmesi uyarınca, bono, en fazla üç aylık kira bedeli üzerinden doldurulacaktır. Lütfi Libasçı, dört aylık kira bedeli üzerinden doldurduğu bonoyu, Hasan Has'a ciro ve teslim yolu ile devretmiştir. Hasan Has, bonoyu vadesinde Kasım Karataş'a ödenmek üzere ibraz etmiştir. Kasım Karataş aşağıdaki def'ileri ileri sürerek ödemedenden kaçınabilir mi? Gerekçesiyle açıklayınız.

1. "Senet tedavüle çıktığında, zorunlu unsur olan bedel kaydını ihtiva etmemekteydi. Bu nedenle senet geçersizdir."
2. "Senet, Lütfi Libasçı ile yapmış olduğumuz anlaşmaya aykırı olarak doldurulmuştur."
3. "Senetteki imza bana ait değildir".

SORU X. Aşağıda metni verilen senedi inceleyiniz.

İşbu bono karşılığında Lütfü Libasçı'ya #20.000.- \$# ödeyeceğim.

Kasım Karataş (imza)
Ankara, 14.03.2011

1- Bu bononun unsurları tam mıdır? İnceleyiniz.

2- Bononun unsurlarının tam ve geçerli olduğu kabul edilecek olursa:

a- Bu bono, K ile L arasında herhangi bir borç ilişkisi olmamasına rağmen, lehtar L'nin bankadan kredi alabilmesini sağlamak amacıyla verilmiştir. Ancak L, senedi H'ya ciro ve teslim etmiştir. Keşideci, senet ödenmek üzere kendisine ibraz edildiğinde, senedin bedelsiz olduğunu ileri sürerek ödemedenden kaçınmıştır. H'nin haklı olup olmadığını tartışınız.

b- H, senedi K'ya 20.03.2011 tarihinde ödemesi için ibraz ettiğinde, K, ibrazın zamanında yapılmadığı gerekçesiyle ödemedenden kaçınmıştır. İbrazın zamanında yapılıp yapılmadığını ve sonuçlarını gerekçesiyle değerlendiriniz.

c- H, senedi (K)'ya ibraz ettiğinde, (K) bono bedelini, Euro'nun karşılığı üzerinden TL cinsinden ödemek istemiştir. H'nin bu ödeme biçimini kabul etmek zorunda olup olmadığını gerekçesiyle açıklayınız.